

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto K 4.— za pol leta „ 2.— za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brezplačno, po ostalih naročninah.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo do srede popoldne.

Štev. 16.

V Mariboru, dne 17. aprila 1902.

Tečaj XXXVI.

Slovenski Štajer je govoril!

Nemci v svoji nestrpnosti hočejo, da se odpravijo iz Celja slovenski gimnazijski razredi. Bóde jih v oči, da s študiranjem pride tudi mnogo slovenskih kmetskih sinov do belega kruha, kateri naj bi bil po mislih nemških prenapetežev samo za gospodske nemške sinove določen. Obžalovati je, da so se pridružili tej nemški želji tudi kranjski slovenski liberalci, kateri imajo svoje privržence večinoma le po mestih in trgih. Razlikujejo se nemške in slovensko-liberalne želje le v tem, da bi mnogi Nemci radi videli, naj se slovenski gimnazijski razredi popolnoma odpravijo, slovenski liberalci pa nam jih hočejo sicer pustiti, toda prestavijo naj se iz Celja v kaki drug kraj, četudi v nepripraven kraj.

Naši kmetski čitatelji vedo, da se ne more o tem govoriti, da se Slovenci umaknemo z gimnazijo iz Celja. Nemci zahtevajo to le iz trme in nestrpljivosti. Tem nelepim lastnostim pa se Slovenci ne bomo nikdar pokoravali. Nam Slovincem je Celje središče celjskega in brežiškega okraja, v Celje se najlažje in najhitreje pride, tam kmete tudi študiranje sinov najmanj stane, zato mi Slovenci ne pustimo Celja na noben način. In da to svojo neomajljivo voljo glasno izrečemo, zbrali so se zaupni možje Spodnjega Štajerja dne 10. t. m. v Narodnem domu celjskem. Prišlo je okoli 200 mož iz vseh krajev in iz vseh stanov.

G. predsednik shoda, deželni poslanec dr. J. Sernec, je razložil namen shoda. Vlada bi nas morala braniti proti nemški poželjivosti. Toda ona nas pušča sedaj na cedilu. Prišli bodo zopet časi, ko nas bode iskala. Ponemčevanje v Avstriji nima drugega namena, nego da pripravlja naše avstrijske dežele za pruskega kralja. Leta 1848. so Slovani branili Avstrijo, Slovane bodo iskali tudi, ko se bo Avstrija morala braniti proti Prusom. (Burno pritrdjevanje.)

Deželni poslanec dr. Iv. Dečko je obširneje poročal o zadevi celjskih slovenskih gimnazijskih razredov. Celjski slovenski razredi so bili dosedaj pri vladi pravi pastorki. A mnogokrat se zgodi, da ravno pastorki najbolj uspevajo. Tako tudi v tem slučaju. Celjski gimnazijski razredi so se krasno razvijali. V državnem zboru so nam jih hoteli Nemci uničiti. Tedaj so se združili vsi nemški poslanci ter nam rešili prepotrebno gimnazijo. V trenutku pa, ko smo še slavili zmago, se spozabi vodja slovenskih liberalcev, dr. Tavčar, v svojem istu »Slov. Narod« ter predlaga Nemcem spravo. (Kriki: fej!) Za nas spodnještajerske Slovence je glede celjske gimnazije vsaka sprava nemogoča. Mi potrebujemo v Celju slovenski gimnazij in zato bomo do zadnjega branili celjske gimnazijske nižje razrede ter zahtevali, da se razširijo v popolno višjo gimnazijo. (Hrupno odobrav.)

Sedaj vstane g. notar Baš iz Celja ter govori najprej o stvarih, katere omenjamo ob koncu tega poročila. Pozivlje slovensko javnost, da podpira slovenske dijake in da se v Celju ustanovi »Dijaški dom«.

Na Baševe napade je odgovarjal gospod Korošec, kakor pozneje poročamo. Potem je govoril o celjskih gimnazijskih razredih. Nikjer drugod v celjskem okraju bi ne mogla vspevati gimnazija razven v Celju. Profesorji bi ne hoteli prositi, da se nastavi v kraju, ki jim ne more v družabnem oziru toliko ponujati kakor mesto. Na tako gimnazijo bi se prestavljali profesorji iz kazenskih ozirov. Gimnazija izven Celja postala bi kazenska postaja. Da take razmere tudi na učence ne bi vzgojevalno uplivale, je samoumevno. Vlada bi sicer skrajna gledala kakim izgredom skozi prste, potem pa zavod za prla. Gimnazij je mogoče le v središču, kakor je Celje. (Splošno pritrdjevanje.) S celjskimi nižjimi gimnazijskimi razredi štajerski Slovenci le v toliko nismo zadovoljni, ker še niso razširjeni v popolno višji gimnazij. Ta spopolnitev je iz vzgojeslovnih ozirov prepotrebna. (Odobravanje.) A tudi za profesorje je slabo iz znanstvenih, nazadnje tudi iz gmotnih ozirov, ako morajo delovati vedno le na nižji gimnaziji. V celjskem vprašanju torej za nas ni nobene sprave (Hrupno pritrdjevanje); in ako bi kdo hotel premakniti te razrede iz Celja, naj se naši poslanci ne prestrašijo tudi obstrukcije. (Živahno odobravanje.)

G. Praprotnik iz Mozirja je hotel nekaj govoriti, da bi se pod pogoji vendar dalo misliti na kako spravo. A pri tem je nastal velikanski hrup in v pitje: V Celji mora biti! G. Praprotnik se je ogledoval nekoliko trenutkov naokoli, a kmalu uvidel, da je najboljša, ako se vsede in molči. In bilo

Listek.

„Rokovnjači“.

Slika iz mariborskega družabnega življenja.

Gospod urednik! Prosili ste me, naj Vam spišem sličico o položaju in že danes, evo me, izpolnujem svojo obljubo. Vem sicer, da ste Vi pričakovali sliko o političnem položaju, toda kaj bom pisal o rečeh, o katerih v Mariboru zadnji čas nihče ne govori in katerih bi nihče ne čital. Vse »studirane in neštudirane suše« stoje še v Mariboru pod utisom »Rokovnjačev«.

Stopite, gospod urednik, kaki večer v Narodni dom, seveda v restavracijo, kjer se toči ona zlata vinska kaplja, »ki nam srce jasni, mladi«. Sakramiš! Zdi se ti, da si stopil v Črni graben. Vse živi. Pri tej mizi veselo pojejo, pri oni se glasno razgovarjajo, tam strastno mečejo kvarte, iz kuhinje se sliši prasketanje ognja . . . v sredi dvorane pa stoji govornik, kateremu teče beseda, kakor »Petru Toči, izgubljenemu lemenatarju.« Vse je v najlepšem soglasju, dosedaj še nihče ne nosi »grintavega cvetja« s seboj, da bi ga vrgel pod mizo ter zasejal kreg in prepir.

Nekdaj se je vse balo rokovnjačev in ljudje so se križali, kadar so slišali izgovoriti le to ime. A naših Rokovnjačev sedaj . . . ?

Ravno nasprotno, vse jih ima rado. Tudi Blaž-Mozoli so izumrli. Nihče ne zmerja Rokovnjačev, da so »rokovnjaške duše«, »rokovnjaški capini«, nikomur ne »smrde, kakor hudiču krst«, ampak vsaki posnema fletnega Rajtguzenčka ter sedi najrajši »pri tistih grdih rokovnjačih«, sedi tako dolgo, da

dan odslavlja
milo zoro
nad menoj . . . !

«Mladi vojaki» in vsi, ki še »bodo kedaj dorasli« v mlade vojake, so sedaj grozno »vojaški«. Ponosno korakajo, nagajivo salutirajo ter z veseljem opazujejo:

„Kako jih gledajo ljudje!“

Toda verjeti jim mora človek le oprežno! Kdo si upa priseči na besede, ki jih pojejo:

Ko mi vihtimo britke meče,
Ni smrti, ne krvavih ran!

Gospod urednik, večer je, ko Vam to pišem. Tudi jaz sem prilil svoji leščerbi slabo olje, skoraj ne vidim več papirja, za to bom rajši po Bojčevem zapel:

Po tujih igrah smo dozdalej
preradi segali,
za to nam tudi marsikaj
ugajalo prav ni!

A zdaj nam rokovnjaški stan
razjasnil je pogled,
hoditi nam ni treba v stran,
domači lep je svet!
To meni je všeč!

Bojcu pa, gospod urednik, teh mojih pesniških vrstic ne pokažite! On bi gotovo vzkliznil: »Ta prokleta krparija!«

Škrlatast cvet.

Po Vaclavu Kosmaku S. S.

(Konec.)

Služila sem tam tri leta. Prihranila sem si lep denar, ker nisem razmetavala za gizdavost kakor druge. Imeli smo nekaj pomočnikov. Često me je kateri vabil, da bi šla z njim v nedeljo na sprehod ali na ples. Jaz sem se pa držala župnikovih besed: Ne pozabi na Boga! in nisem šla nikdar. Druga dekleta so se mi posmehovala, da sem tercijska in se ponašale s svojimi ljubimci — jaz nisem marala zanje. Kmalu sem spoznala, kam jih to vede. V malokateri službi so dolgo strpele, mnogo so jih spodili domu z otrokom, in če se je katera omožila — kar se ni pogosto zgodilo, — bilo ji je stokrat žal. Najstarejši naš pomočnik je bil malobeseden človek, pri delu pa za tri, in denar je znal v nedeljo obdržati v roki tako, kakor

Današnja številka ima prilogo: Govor poslanca Žičkarja.

je res najboljši!

Potem se je sprejela brez ugovora naslednja iz dr. Dečkovih in Koroševih predlogov združena resolucija:

»Shod zaupnih mož Spodnje Štajerske v Celju dne 10. aprila izreka priznanje slovenskim državnim poslancem za odločno, složno in vspešno postopanje v zadevi samostojnih gimnazijalnih razredov celjskih, s katerim so dosegli, da se je sijajno odbil napad na slovenski prosvetni zavod. Izreka iskreno zahvalo vsem slovenskim poslancem, da so pri tej zadevi dokazali sijajno slovansko vzajemnost. Isti pritrjuje izjavi celjskih Slovencev od 26. marca 1902 v popolnem obsegu ter izreka svoje prepričanje, da je slovenska gimnazija v Celju prevažna prosvetna potreba štajerskih Slovencev. Zaupni shod zahteva, da ostane ta gimnazijalni zavod v Celju, se razširi v višjo gimnazijo, ker je prepričan, da v katerem drugem kraju tak zavod nikakor ne bo zadostoval. Isti odklanja vsako spravo, naj pride od ene ali druge strani. Prestavljanje gimnazije pa proti volji slovenskega naroda le, da bi se ugodilo samovolji nekaterih nemških strank, bilo bi neodpustljivo žaljenje slovenskega naroda in krivično oškodovanje njegovih prosvetnih teženj.«

G. predsednik dr. Jos. Sernek zaključil na to zborovanje. Zborovalci so odšli pod neugodnim utisom, ki je naredil na nje Bašev napad na naše liste.

Ko je bil pred poldrugim letom v Celju shod zaupnih mož zaradi državnozbornskih kandidatov, takrat se je prikazal na pozorišču tudi neki gospod Dolinar, ter se je protivil kandidaturi najbolj priljubljenega državnega poslanca gospoda Josipa Žičkarja. Celjski shod je minul, in kakor prej tako tudi pozneje nismo nikdar več ničesar slišali o g. Dolinarju, ki je pri shodu predstavljal »ljudsko voljo«. Tudi to pot je vstal mož, ki je dosedaj mirno pisal za svojo mizo testamente in ekspenzarje ter širjo javnost pustil pri miru, vstal je gospod notar Baš ter se med drugim tudi začel znašati nad našim listom in njegovimi nazori. On počasi prebavlja našo politiko, ker še zmeraj ni pozabil na lansko politično zborovanje v Slov. Bistrici, kjer je gospod Korošec govoril o postopanju štajerskih deželnih poslancev, ker so se isti čas nekateri premalo pokazali med ljudstvom. Po Baševem mnenju se morajo poslanci le podpirati, kadar so izvoljeni. Do te višine političnega naziranja se še žal mi do

danes nismo povzpeli! G. Bašu tudi ni bilo prav, da je naš list izrekel željo, naj se pri presojevanju slovenskega rodoljubja ravna z razumnikom istotako kakor s kmetom. Če se kmet obsodi, ako bere »Štajerca«, potem se naj obsodi tudi razumnik, ako bere list »Slovenski Narod«, ki istotako razdirajoče in slovenskemu duhu nasprotno upliva na slovenski Štajar. G. Baš s tem našim naziranjem ni bil zadovoljen, kar nam je na vse zadnje deveta briga. Ako mu gre »Slov. Narod« tako v slast, naj ga le čita! Če dopada g. Bašu list, ki kmeta imenuje kmetavzarja in naše ljudstvo nazivlje po večini zabito ljudstvo, ki se v celjskem vprašanju stavi na stališče, ugodno našim narodnim nasprotnikom, ki je vedno rad napadal slovensko, štajarsko duhovščino, dobro, potem je to njegova stvar. A tudi mi vemo, kaj nam je storiti.

V tem smislu mu je tudi odgovarjal zadnjič na shodu g. Korošec. Kakor med Baševim, tako je bil tudi med Koroševim govorom pogosto velik nemir in trušč. Od ene strani se je živo odobraval, od druge zopet burno ugovarjalo. G. Bašu gre zasluga, da je zborovalce ločil na dva tabora, kar gotovo za nadaljni razvoj spodnještajerske politike ne bo ostalo brez posledic. Sokriv jih bo g. dr. Jos. Sernek, ki je pustil govoriti o rečeh, katere niso stale na dnevnem redu. Ko se je v Slov. Bistrici nekoliko iz dobrega namena dotaknilo deželnih poslancev, sklical se je takoj zaupni shod v Maribor in pretakale so se solze zaradi v nevarnosti se nahajajoče sloge. Kadar pa je treba udariti po naših listih in naših nazorih, takrat je vsaka priložnost dobrodošla, tudi shod, na katerem bi se po naznanjenem sporedu o takih rečeh ne smelo govoriti. Nam se zdi, da smo dosedaj prepogosto hodili na limanice . . .

Za spodnještajerske vinogradnike.

Interpelacija drž. posl. dr. Ploja, Robiča, Žičkarja in tovarišev, dne 8. aprila 1902, na poljedelskega ministra.

Kmetiskim posestnikom vinogradov na Spodnjem Štajerskem se godi, kakor obče znano, vsled opustošenja vinogradov po trtni uši, v denarnem oziru skrajno slabo. Nikakor jim ni mogoče, da bi sami iz last-

pozna na roki, blagovolite pogledati. — Na srečo je imel najin prejšnji gospodar toliko dela, da je komaj zadostoval naročilom; stavilo se je ravno več velikih poslopij. — Prepustil nama je torej nekoliko dela od svojega. Bila sva marljiva in groš je rasel na stotak. — Po enem letu, ko nam je Bog dal to-le Marico, vzel si je mož pomočnika, pozneje dva, tri, — in zdaj imamo svojo lastno hišo. Tako naju je Bog blagoslovil. Prišla sem se mu zahvalit in tu vam oddajem 200 gl. za dve ustanovni maši; za moje roditelje in za rajnega častitega gospoda.»

Iz vlekla je denarnico in položila pred duhovnika dva stotaka.

Duhovnik se je priklonil in gledal s spoštovanjem na njo.

«In sedaj pojdemo, da pokažem svojim hčerkama kočico, koder sem bila rojena, in pa polja ter gozde, kjer sem se trapila, da bi spoznali, da more človek iz siromaštva s poštenostjo in delavnostjo priti do premoženja. Jaz hčerkam navajam k delu, častiti gospod, saj ne vemo, kaj jih čaka. Premoženje se lahko zgubi.»

«Sveta resnica, milostiva gospa. Ko bi le vse matere tako govorile in storile!»

To je priprost življenjepis Kočarkove Katrice. Ali bi mogel biti prostejši — življenjepiš in življenje?

In vendar zasluži morebiti naslov: Škr-latast cvet.

nega žepa plačevali velike stroške za obnovo okuženih vinogradov in so navezani na brezobrestna državna in deželna posojila. Toda ne samo, da le primerno majhen del prošnikov dobi posojila, morajo tudi izbrani prošniki neverjetno dolgo čakati, predno se jim izplača dovoljeno posojilo. Na primer leta 1901 so morali po objavljenih navodilih prošniki vložiti svoje prošnje do konca januarja l. 1901. V mesecu septembru so se potem obvestili, ali se je njih prošnja ugodilo ali ne in takoj so morali podpisati dolžna pisma oziroma vknjižiti dati zastavno pravico za dovoljeno, a še ne izplačano posojilo. — Izplačalo pa se dovoljeno posojilo n. pr. v slatinskem in šmarskem okraju še do danes ni in se bo to zgodilo še le, kakor nas učijo izkušnje, proti koncu poletja v tekočem letu.

Od dne, ko se vložijo prošnja za dovoljenje posojila, do dne, ko se dovoljena svota izplača, preide torej poldrugo leto. Zares, izborna znamenje, kako goreče se skrbi za kmetijske posestnike vinogradov, ki so priznani sedaj v najslabšem položaju! Vsled tega je nujno potrebno, da se dovolitev posojila in izplačanje posojila hitreje izvrši, to pa tembolj, ker mora prošnjik, ko vložijo prošnjo, dokazati, da je že začel vinograd obnavljati, da ima torej takrat že izdatke, katere mora pokriti.

Podpisani stavijo torej na poljedelskega ministra vprašanje: «Ali so mu opisane nedostatnosti znane? Ali ima minister voljo, nemudoma potrebno ukreniti, da se prošnje spodnještajerskih kmetijskih posestnikov vinogradov za državna in deželna posojila najhitreje rešijo in se dovoljene svote takoj po vknjiženju zastavne pravice izplačajo?»

Veliki nemiri v Belgiji.

Belgija je dobila pred 18 leti katoliško vlado. Socijalni demokrati in liberalci so menili, da se bo dala katoliška vlada odpraviti, ako se razširi volilna pravica. Katoličani so se vdali željam svojih nasprotnikov, ker so si bili v svesti, da njihova pametna načela morajo prodreti tudi pri večini, in privolili so v razširjenje volilne pravice. To se je zgodilo l. 1893. Ta volilna pravica je splošna. Vsak Belgijec, ki ima 25 let in dokaže, da je eno leto bival na istem mestu, je volilec. Nepremično premoženje v vrednosti 2000 frankov ali dokazana renta 100 frankov daje pravico k oddaji dveh glasov, višja izobrazba k oddaji treh glasov. Katoličani se niso motili. Pri vsaki volitvi je večina volilcev glasovala za katoliške kandidate. Za to so liberalci in socijalni demokrati začeli zahtevati sedaj splošno in enako volilno pravico — a samo za moške. Katoličani pa so rekli, ako že mora vladati enakost pri volitvah, dobro, potem naj jo ima vsaki Belgijec, bodisi moškega ali ženskega spola. Sedaj pa je nastal med sociji in liberalci strah in braniti so se začeli take enake in splošne volilne pravice. Najprej so razgrajali v državni zbornici, potem pa so zanesli nemir in upor tudi med ljudstvo, kateremu lažejo, da vlada noče razširiti volilne pravice. Vlada pa je odločno izjavila, da jo hoče razširiti. A vkljub temu hujskajo sociji ljudstvo naprej. Prišli bi radi do vlade, a dokler je katoliška vlada na krmilu, za socijalistično ni prostora. Zato je sedaj njihovo geslo: katoliška vlada mora izginiti, če tudi je k temu treba upora.

Sociji se nadejajo, da dosežejo svoje namene, ako ustavijo delavci po celem državi delo, ako začnejo štrajk. In res se je ta dne 14. aprila pričel. — Delavstvo je oboroženo. Strankarsko vodstvo se je naročilo 17.000 revolverjev, dinamit se je v teh nemirih že trikrat pojavil tudi v službi socijalne demokracije, a tudi vojaštvo je sklicano; dasi so nekateri upoklicani rezervisti peli uporne

vsak drug dan kladivo. Meni je bil ta človek všeč, četudi se mi ni dobrikal. Kolikokrat sem si mislila, ko so se hoteli mlajši fantje z menoj šaliti: Ko bi bili vi vetroplašči taki kakor je Svoboda!»

«Tedaj imam čast, z gospo Svobodo občevati?» uklonil se je gospod župnik z nasmehom.

«Da! — Nekoč mi čisto z jasnega zakliče ljubi Svoboda: „No, Katrica, ali bi se ne možila?“»

Zarudela sem, da bi se mu pa ne zdela neumna, odgovorila sem: «Zakaj ne, pa nimam ženina.»

«Ženin stoji pred vami, hočete-li?»

Sklonila sem glavo in molčala.

«No, no — saj niste otrok, vi mi uga-jate. Ako sem tudi jaz vam po godu, podajte mi roko — pa se nekako preživimo.» Jaz od nekdanj nisem rada delala dolgih okolnostij. Pogledala sem mu v obraz, v oči, podala mu roko in bilo je storjeno. — Pisala sem o tej reči gospodu župniku. Ta mi je sklep odobril, dejal pa je: Gospod Bog je modrejši kakor jaz; idi se z njim posvetovat v cerkev. Ako ti notranji glas reče: Ne — vdaj se. Storila sem tako. — Vest mi ni pravila ne!

Vzela sva se tedaj, najela si v predmestju malo delavnico in začela v božjem imenu. On je imel 500, jaz 150 goldinarjev. Začetek je bil težaven. Jaz sem mu bila za pomagača, mučila sem se z možem, da mi je postala roka en sam žulj. Še danes se mi

pesmi, vendar je skoro izključeno, da bi se upor razširil tudi med vojaštvo. Trpelo bo skoro gotovo pri tem boju le delavstvo vsled brezvestnosti socijalističnih voditeljev, ki navidezno delavstvo mire, dejansko je pa hujskajo. Socijalistiški voditelj Vandervelde je rekel delavcem: «Sila je sedaj pred drugimi razlogi.» Menda ti voditelji vidijo, da je njihova stvar izgubljena, ako se volilna pravica mirnim potom spremeni, za to hočejo s silo vreči katoliško vlado še pred novimi volitvami, ki se vrše dne 25. maja. Nevarno igro igrajo socijalni demokrati v Belgiji, in kakor že večkrat, utegne vse to biti le na korist resni, za ljudstvo dejanski delujoči katoliški stvari, saj velik del zapekljanih množic v takih trenutkih socijalne voditelje še le prav spozna. Na ulico hočejo postaviti postavodajo, s silo doseči vladu. A težko, da se jim bo posrečilo!

Vlada tudi ne spi, ampak je storila vse, da izključiti presečenja. Vlada se je odločila, da se ne uda upornemu pritisku, in njen odločni nastop odobrujejo vsi prijatelji reda. Državni zbor mora tudi naprej zborovati svobodno, da odloči glede splošne enake volilne pravice. Nemirno gibanje se razširja po vsej deželi. Vlada je sporočila socijalističnim voditeljem, da bo vojaštvo streljalo, ako bodo množice kalile red. Železniške družbe so se preskrbele za zadostno zalogo premoga, torej v tem oziru splošna stavka ne bo uplivala.

V glavnem mestu Bruselju in drugih mestih po deželi so že začeli veliki nemiri. V Lüttichu je 2000 oseb hodilo po mestu ter priredilo demonstracije pred ječo in pred «Ljudskim Domom», kjer je več govornikov srdito govorilo proti vladi in pozivalo k splošni stavki.

V Gentu so nekateri demonstrantje zasmehovali iz Bruslja se vrnivše katoliške poslance, v Amsterdamu pa so bile velike manifestacije za vladu in proti soc.-demokratom.

V Bracquegnies (Bassindo Centre) so demonstrantje metali kamenje na orožnike, ki so odgovorili s strelji iz revolverjev. Nastala je pravcata bitka. Orožniki so se morali umakniti. Eskadron vojakov je razpršil demonstrante, ki so klicali slava vojski in splošni volivni pravici.

Na postaji Houdeng Goegnies je 4000 stavkujočih delavcev hotelo prijeti vlamске delavce, ki delajo v okoliških jamah. Orožništvo je zaprlo izhode in dobilo za to točo opeke. Lovci na konjih so pregnali demonstrante. Veliko število ranjenecv so prenesli v bližnje hiše. Tudi neka deklica je ustreljena, ranjenih je tudi mnogo otrok in žena.

V Bruslju krožijo po mestu kavalerijske patrolje. Pri zadnji demonstraciji v Rue de Minimes v Bruselju je bilo oddanih 100 strellov. Ves mestni oddelek, kjer se nahaja «Ljudski Dom», je v upor. Župan je izdal oklic, s katerim prepoveduje gruče po ulicah.

Med rezerviste razdeljujejo soc.-dem. rudeče listke s podpisom žene socijalističnega vodje Denisa. Na teh listkih se vojake poziva v slučaju vstaje streljati med demonstrante. Ko je na Bruselskem kolodvoru postaje načelnik nekega razdeljevalca takih listov prijel, so se vojaki zanj potegnili.

Po Bruselju je pobitih mnogo oken. Socijalisti streljajo v kavarne in prodajalnice. Nemško šolo so demonstrantje poskušali zažgati. Iz «Ljudskega Doma» je policija pregnala 1000 soc. dem., ker so iz «Doma» streljali na policijo. Po deželi čete oboroženih delavcev vlamljajo v tovarne in silijo v stavko.

Vlada se je odločila, da sedaj mora začeti vojaštvo odločno nastopati. 35.000 vojakov je pripravljenih, da prepreči vsak poskus upora. Bati se je, da se začnejo sedaj krvavi dnevi. Vojaštvo ima jako stroga povelja. To vedo tudi vodje socijalistov, za to se jim pozna že nekoliko, da se hočejo umikati. Vlada pozna resnost položaja in je navse pripravljena.

Kralj je v velikem strahu. Kraljevo palačo in razne druge palače straži vojaštvo. Zadnja poročila pravijo, da je kralj iz glavnega mesta odpotoval v Ostende, ker se boji velikih nemirov.

Državni zbor.

Dunaj, 16. aprila 1902.

Ropot v zbornici.

Dne 9. aprila t. l. so vsenemški prusaški poslanci pokazali svojo grozno nestrpnost nasproti Slovanom na nečuven način. Proračunski odsek je nasvetoval zbornici, naj sprejme sledeči predlog: Vlada se pozivlje, da napravi dve obrtni šoli na Češkem, in sicer eno nemško v mestu Egger, drugo češko v Budejevicah. Proti temu predlogu so se pa vzdignile vse nemške stranke, tudi katoliška stranka. Nemci namreč trdijo, da Budejevice so nemško mesto; to pa nikakor ne sme obveljati, da bi se po češki šoli nemško mesto poslovanilo. (Toda poslušajte: po zadnjem ljudskem štetju se nahaja v Budejevicah 24.000 Čehov, a 15.000 Nemcev!) Nastala je velika nevarnost, da se vtegne razbiti državni zbor, če se predlaga nasvet proračunskega odseka. Načelniki nemških klubov so sklenili, naj se nasvet proračunskega odseka spremeni tako-le: Vlada naj ustanovi nemško obrtno šolo v Eggerjevem, češko pa v Budejevičkem okraju. Čehi so v svoji popustljivosti bili tudi s tem predlogom, ki ga je vložil dr. Ploj, zadovoljni. Kaj pa so storili Nemci? Ti so izjavili: «Tako dolgo, dokler ne zgine slovensko-nemška gimnazija iz Celja, tako dolgo ne dovolimo nobene nove slovenske šole.» Zahtevali so toraj ti prenapetneži: naj se glasuje dvakrat in sicer enkrat za nemško obrtno šolo v Eggerju, drugokrat za češko v Budejevičkem okraju. Računali so tako-le: Če se v enem in istem nasvetu glasuje o obeh šolah skupaj, se bo brez dvoma razum nemške dovolila tudi češka šola. Če se pa glasuje za vsako šolo posebej, se bo nemška šola sprejela, češka pa odbila. Ko je toraj zbornični predsednik izjavil, da se bo glasovalo skupno o obeh šolah, so začeli grozovito rjoveti prusaški poslanci, tako da je predsednik vprašal zbornico, je-li ona pritrđi njegovemu nasvetu zastran tega glasovanja. Velika večina zbornice je sprejela predsednikov nasvet. Vsled tega so bili pa prusaški poslanci strahovito razburjeni: začeli so kričati, žvižgati, razbijati po klopeh, da se ni razumela nobena beseda predsednikova. Ta ropot je trajal četrt ure. Slednjič planejo prusaški poslanci k predsednikovi mizi, razbijajo po njej, Iro zgrabi za njegov zvonec, tolče ž njim po mizi ter ga vrže v steno ravno mimo predsednikove glave, da se razbije na 2 kosa. Slednjič naznani predsednik, da seja preneha za pol ure. Med tem so se vršila pogajanja med strankami. Pretekla je pa cela ura, preden se vrne predsednik in zopet sejo otvori. Reče: «ker imamo glasovanje po imenih, pa je že ura pozna, sklenem današnjo sejo.» (Ura še pa nikakor ni bila tako pozna; kazalo je na 3/4.6). Ko bi bil resnico govoril, bi bil moral reči: «Poslanec Schönerer mi ne dovoli, da bi se smela današnja seja nadaljevati; zato se mu moram ukloniti in ubogati tega prusaškega generala.» Nato je prečital prusaški poslanec dr. Bareuther sledečo izjavo: «Ker ni hotel zbornični predsednik storiti po naši volji, smo prijeli za to ostro orožje, katerega pa nismo sukali proti njemu.» Res to ostro orožje obstrukcije so sukali prusaški poslanci proti večini zbornice, osobito tudi proti nemško-narodni stranki, ki je vprvič dovolila, da se naj ob enem glasovanju sprejmeta obe šoli: nemška in češka. Dan pozneje, 10. aprila, se je toraj glasovalo o skupnem predlogu obeh šol. Vsenemški poslanci pod vodstvom Schönererja so se odtegnili glasovanju; izhodno nemški pod Wolfom so pa ostali v zbornici in glasovanje motili z kričanjem. Predlog dr. Ploja, (da se ustanovi obrtna šola za Nemce v Eggerjevem, za Čehe v

Budejevičkem okraju) se je sprejel z 222 glasovi proti 66 glasovi. S tem je bila ta stvar rešena.

Šola za pletarstvo v brežiškem okraju.

Razni poslanci so zahtevali še mnogo drugih obrtnih šol za svoje kraje. Zbornica je sprejela v seji 9. aprila tudi ta-le predlog proračunskega odseka: „4. resolucija. Vlada se pozivlje, da prevdari vstanovitev pletarske šole v brežiškem okraju (predlog Žičkarja in tovarišev)“; o veliki važnosti te šole je «Slov. Gospodar» že večkrat pisal.

Jako obširni članek o tej zadevi je pa priobčil v «Slovenskem Listu», št. 12, z dne 22. marca 1902 g. dr. Karol Pečnik v Aleksandriji (Egipet). — Lepši dobiček, kakor ga imajo prizadete občine brežiškega okraja zdaj, ko prodajajo vrbove šibice Lahom, bojo vsled razmer, katere popisuje imenovani dr. Pečnik, imele potem, če Slovenci sami pletemo jerbese in jih prodajemo sami naravnost v Egipet. Zdaj smo tako pametni, da prepuščamo ves dobiček Italijanom. Ti pokupijo naše šibe za slepo ceno, spletejo jerbese ter jih dobro prodajo v Aleksandriji in drugod. Slovenci smo pač dobre duše, ves dobiček prepuščamo ptujcem! Pa še sami ne znamo plesti iz domačega protja raznih korbic za domačo rabo, temveč jerbese kupujemo na ptujem za drag denar. Imamo toraj dvojno škodo.

Prebivalci brežiškega okraja! Ganite se no! Zdaj je vladu po sklepu državnega zbora prisiljena, Vam ponuditi primeren zaslužek in dobiček. Če si sami privoščite kaj dobrega, ne bote dolgo premišljevali, ali bi se naj napravila pletarska šola za Vaš okraj ali ne. Pričakujemo, da brežiški okrajni zastop v roke vzame to občekoristno zadevo ter vkrene takoj potrebne korake. Občina Mihalovec je v tem obziru pred nekim časom predložila državnemu zboru posebno prošnjo.

Razprava o ljudskem šolstvu

se je začela v zbornici dne 10. aprila in se utegne končati 16. aprila. Prvi je govoril vsenemški poslanec Schreiter, ki je očital naučnemu ministru, da pusti preganjati učitelje, trdil, da po deželah, kjer so imeli grozni klerikalci šolstvo v svoji oblasti, je bilo največ hudodelstev; zahteval, da se mora nadaljevati boj proti klerikalizmu in proti Rimu. Nemški narodnjak Drexel je za 7letno šolsko obiskovanje. Čeh Reichsstädter se pritožuje radi ponemčevanja čeških otrok na Dunaju. Pripoveduje, da je 31. decembra 1901 prosilo 2972 očetov za svojih 5044 čeških otrok, ki so dolžni obiskovati šolo, za češke ljudske šole; toda odgovora ni nobenega. Hrvat Perič se pritožuje proti nemški vojaški šoli v Zadru, proti laškimi šolam, katere ustanavlja »lega nazionale« po Dalmaciji in po Albaniji. Albanije se pa hoče polastiti laško kraljestvo, namesto da stori v tem obziru pravočasno Avstrija svojo dolžnost. Govornik svari vladu, naj ne draži hrvatskega ljudstva v Dalmaciji s tem, da taisto ponemčuje in poitaljančuje. V seji 11. aprila je zahteval katoliški poslanec Schrott med velikim hrupom od strani socijalnih in prusaških poslancev, naj se šolska mladina poučuje in izgojuje v krščanskem duhu. Če se to zgodi, potem bo ljudstvo tudi domoljubno in vdano svojemu vladarju. Socijalni demokrat Seitz se je ustavljal z vso močjo tej zahtevi in surovo napadal osobito krščanske socijalce, ki imajo v Nižji Avstriji, posebno še na Dunaju šolstvo v svoji oblasti ter preganjajo učitelje, ki pripadajo rdečkarjem in prusakom. Očita dr. Lueggerju, da mu mora vsak učitelj obljubiti, preden dobi učiteljsko službo, da ne bo nikdar mokrač ali Schönererjanec. (Dr. Luegger, ki je sedel prav blizu Seitzu, odgovarjal je glasno: »čisto prav!«) Seitz je navajal mnogo izrekov sv. pisma starega in novega zakona, ki se nahajajo v katekizmu

in o katerih trdi, da jih otroci ne morejo razumeti. Seitz zahteva med ploskanjem svojih somišljenikov, da se mora krščanski nauk izgnati iz šole. — (Kaj ne? Lepa bodočnost čaka naše otroke, če se krščanski nauk ne bo smel več poučevati v šoli?) Nemški naprednjak Funke, je med drugim zahteval, naj se stalni okrajni šolski nadzorniki vpeljujejo in naj se nemškimi okrajnim šolskim nadzornikom podelijo na Češkem tiste ugodnosti, katere zavživajo češki.

Dne 14. aprila je prišel na vrsto dr. Gessmann. Ta mož je krščanski socijalec in poročevalec o šolstvu v deželni zboru Dunajskem. Prusaški in mokraški učitelji, katerih pa na Dunaju kar mrgoli, so njegovi smrtni sovražniki. Mož je v svojem govoru izjavil, da noče biti klerikalec, toda pripozna, da brez vere ni mogoče, da bi mogli ljudje mirno med seboj živeti. Dr. Gessmann je obširno odgovarjal prusaškemu poslancu Schreiterju in mokraču Seitzu ter dokazoval, kako krivično dolžita ta dva poslanca krščanske socijale, ki imajo sedaj velik vpliv na razvoj šolstva na Dunaju in na Spodnjem Avstrijskem. Mnogo več izda dunajska učna uprava za podporo revnih šolskih otrok, kakor katero koli drugo mesto v Evropi. Mnogo učiteljskih pripravnikov se šola na stroške dežele. Pripozna pa, da pri nas država premalo plačuje za ljudsko šolstvo, dežele in občine morajo skoraj vse stroške prenašati za šolo. Toda Gessmann je proti temu, da bi zdaj država prevzela vse stroške za ljudsko šolstvo, ker bi morale dežele, ki so že vredile svoje šolske zadeve, prevzeti šolske stroške za Galicijo, Dalmacijo in Bukovino, kjer se je še tako malo storilo za vreditev šolstva.

Dr. Gessman navaja potem postavne naredbe, katerih se morajo držati učitelji po raznih nemških državah, kako morajo v verskem duhu poučevati in izgojevati tam šolske otroke. Rekel je: «nemogoče bi bilo, da bi tako smeli delati učitelji po nemških deželah, kakor postopajo mokraški in pruski učitelji pri nas.» Gessman se je tudi izrekel za sedemletno šolo — a 2 leti naj se poučujajo kmetski otroci v ponavljalni šoli o kmetijskih strokah. Tudi nemški narodnjak Drexel je bil za sedemletno šolo, pa tako, da začne otrok s 7. letom šolo obiskavati, s končanim 14. letom pa naj izstopi. Gessman je za to, da otrok začne šolski poduk z 6., konča z 13. letom, potem pa še 2 leti obiskuje kmetski poduk. Jako zanimiva je trditev dr. Gessmana zastran vspeha, ki se doseže na jedno in 2razrednih šolah ali pa na sedemrazrednih šolah in na meščanskih šolah. Za sprejem v učiteljske pripravnice prihajajo k skušnji šolski otroci iz raznih šol. In kakšno prikazen doživimo tu od leta do leta? Otroci iz dverazrednih šol znajo boljše, kakor tisti otroci, ki so obiskavali mnogorazredne ljudske šole ali tudi meščanske šole. Dr. Gessman se sklicuje na izjave državnih šolskih nadzornikov, da se doseže na šolah z malo razredi mnogo boljši vspeh, kakor na šolah, kjer je več razredov, če so na prvih nastavljeni dobri učitelji. — Mnogi poslanci so bili osupnjeni, ko so čuli to trditev, kateri ni ugovarjal navzoči naučni minister, ki je govoril za dr. Gessmanom.

Minister dr. Hartl

se najprej zagovarja proti očitaniu, da on ne varuje učiteljev, če se le ti napadajo. Rekel je, da vseh res ne zagovarja, tistih namreč ne, kateri se javno upirajo oblastnijam. Pa za opravičene zahteve učiteljev se bo vedno potegoval. Nekateri poslanci so zahtevali, naj prevzame država vse stroške za ljudsko šolo. To bo težko, ker bi prizadajalo okoli 100 (sto) milijonov kron novih državnih stroškov, da se spolnijo vse želje učiteljstva.

«Nekateri poslanci želijo, naj se šola čisto loči od cerkve — drugi: naj postane verska. Oboje je nemogoče, ker temu nasprotuje državna postava. Ta bi se morala spremeniti, kar je pa pri zdajšnjih razmerah nemogoče.»

Minister bere zastran podučnih šolskih knjig nek ministerjalni ukaz, vsled katerega se ne smejo kar naenkrat že vpeljane šolske knjige odpravljati in nove vpeljevati. Če je katera knjiga za več šolskih let ali za več razredov odločena, jo sme eden in tisti učenec skozi celi čas rabiti, dokler šolo obiskuje.

Dne 15. aprila je govoril dr. Žitnik v imenu slovanskih poslancev. Začetkoma svojega govora je povdarjal, da se ne strinjamo Slovenci z izjavo ministrskega predsednika, katero je podal po onem važnem glasovanju, dne 21. marca (glasovanje zastran Celja). Dr. Körber je namreč naznanil, da, vključ temu, da je zbornica zavrгла nasvet, naj se prestavi slovensko-nemški razredi iz Celja, hoče ugoditi Nemcem, in prestavi te razrede kam drugam. To izjavo ministra zavračamo popolnoma. Zahteval je dr. Žitnik versko šolo, govoril o krivicah, ki se gledé šolstva godijo Slovencem na Koroškem, Štajerskem in v Primorju. Kratko, pa jedernato je omenjal krivice, ki se godijo Slovencem v Slovenjem Gradcu, na Slatini in v Ormožu. (Ta odlomek Žitnikovega govora se bo objavil v «Slov. Gospod.»). Govorili so še koroški Oraš, Vencel Hruby, dr. Mihejda itd. Prišlo je ob koncu razprave do burnih prizorov med krščanskimi socijalci, socijalnimi demokrati in nemškimi narodnjaki. Slednjič je sprejela zbornica vse predloge proračunskega odseka.

Razprava o ljudskem šolstvu.

Dne 15. apr. se je pritoževal Čeh Vaclav Hruby zoper ponemčevanje šolskih otrok. O poljskih šolah je govoril Poljak Wojtyga. Rusin Romančuk je tožil o tem, da se v Galiciji morajo rusinski otroci učiti v poljskem jeziku. Slovenec dr. Žitnik je v začetku svojega govora ugovarjal besedam ministrskega predsednika zastran celjskega slovensko-nemškega zavoda.

Politični ogled.

Madjari proti Nemcu. «Alldeutscher Verband» («Vsenemška zveza») v Berlinu namerava to jesen napraviti izlet v ogerske pokrajine Erdély in Banat. A Madjari jim ne pripravljajo posebno ljubeznjivega sprejema. Časopisje opozarja oblasti, da pazijo na ta izlet in ukažejo domačim Saksom, da se ne udeležujejo vsenemškega izleta; madjarsko društvo za javno prosveto pa je poslalo ministru prošnjo, v kateri ga prosi, da sploh prepreči izlet «Verbanda».

Vojska v Južni Afriki. Iz Južne Afrike prihajajo vesti, da so se resno začela pogajanja za mir. A Bog zna, če je zopet vse resnično. Medtem, namreč, ko je ves London in vsa Anglija prepričana, da je mir blizu že sklenjen, medtem, ko hoče sam kralj na vsaki način, da se neha nepotrebno klanje njegovih podložnih na daljnem afriškem Jugu, pa prihaja v svet vest, da odide v kratkem zopet 20.000 mož v Afriko. — Zdaj je baje odpotoval sam vojni minister lord Rosebery v Južno Afriko in sicer na izrečno zahtevo kralja Edvarda, ker je nevoljen, da pogajanja za mir tako počasi napredujejo. Ta sklep ni po volji onim činiteljem angležkim, ki hočejo vojno na vsaki način nadaljevati in kaže, da vlada med njimi in kraljem v tej zadevi močno nasprotje. K tem ljudem spada tudi lord Kitchener, ki je hud, da si proti ponosnim in hrabrim Burom še vedno ni pridobil nobenih lavorik. — Po drugi strani se pa poroča, da se kralju zaradi tega tako mudi z zaključkom vojne v Afriki, ker preti nevarnost na Irskem, kjer le še s težavo dušijo splošni upor. — Anglija pač ne pride do miru, a to le zaradi tega, ker ga ona nikomur ne da.

Dopisi.

Sv. Urban nad Ptujem. (Mi vstajamo!) Gotovo se bode, gospod urednik,

začudili, ko bode brali ta dopis, kateri je skoraj nepričakovano prišel. Tudi nas Urbančane veseli, da se je osnovalo tukaj zaželjeno ter prepotrebno bralno društvo. Okoli in okoli nas so naši sosedje probujeni ter imajo svoja bralna društva. Tudi pri nas je začel veti nov duh, kajti prihodnjo nedeljo, to je 27. malega travna, takoj po večernicah bode imelo tukajšnje mlado bralno društvo prvi občni zbor. Slavnosten govor bodo imeli občeznani probuditelj slovenske mladine častiti gospod kaplan Franc Gomilšek. Torej Urbančani, udeležite se v obilnem številu občnega zbora, ter se dajte vpisati med ude, kajti ta mali znesek, katerega tukaj platite, vam obilne obresti povrne v izobraževanju s časniki in knjigami. Tudi vsem sosednim rodoljubom, kateri se bodo udeležili takrat naše slavnosti, kličemo jim z dnu srca — Dobrodošli! — Živijo!!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Politično zborovanje. »Slovensko gospodarsko politično društvo, Straža« v Zrečah bo imelo svoj občni zbor dne 20. aprila ob 3. uri popoldne v prostorih g. Matije Vidmar.

Katoliško slovensko politično društvo na Teharjih ima v nedeljo 27. t. m. ob pol 4. uri popoldne v gostilni g. Josipa Šušteriča svoj redni občni zbor s sledečim vspehom: 1. Letno poročilo; 2. Poročilo tajnika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Sprejem novih udov; 5. Volitev odbora; 6. Slučajnosti. — Po občnem zboru se bode skrbelo za prijetno poučno zabavo. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Umrla je v Mariboru dne 12. t. m. po kratki bolezni gdč. Pepca Voh, sestra preč. stolnega korarja Jerneja Voha. Večni ji pokoj!

Preskušnje usposobljenja na učiteljskišči v Mariboru se začno dne 1. maja. Prošnje je vložiti do 27. aprila.

Častni člani. Bralno društvo pri Sv. Ani na Krembergu je imenovalo svojim častnim članom veleugledne gg. Jožefa Šumana, Ivana Jurkoviča, Ivana Kukovca, gospo Mat. Kurnik, omoženo Ferk in še jednega velezaslužnega gospoda v okraju.

Samomor koncipienta dr. Šumra. V Majlandu nad Zidanim mostom se je dne 12. aprila ustrelil odvetniški koncipient pri dr. Valenčaku v Ljubljani, g. dr. Franc Šumer, rojen l. 1873 v Št. Vidu pri Šmarju. Predno je stopil v odvetniško službo, bil je avskultant pri sodiščih v Celju in Ljubljani.

Slovenec — izumitelj v Mariboru. Na potovanju po Evropi ustavi se prihodnji četrtak, dne 24. aprila, izumitelj novega glasovirja — g. Iv. Bajde — tudi v Mariboru in razloži svojo umetno iznajdbo v prostorih «Narodnega doma». Glasovir je tako umetno in popolno sestavljen, da je škoda zamuditi priliko ogledati si ga. Slavno občinstvo iz mesta in dežele se opozarja na to res zanimivo glasbeno umetnost, katero je izumil — Slovenec.

Oskrbnik bolnišnice v Mariboru g. Alojzij Stelzl je umrl dne 15. t. m., zadet od kapi.

Delegatje za Štajersko. V delegacijo so se izvolili izmed štajerskih državnih poslancev sami Nemci: Alojzij Posch, grof Stürgkh in Franc Hanisch kot namestnik. Tukaj bi bilo na mestu, da bi posredoval naš namestnik grof Clary!

Vojaški begunec. Nadomestni rezervist Ferdinand Müller pri 26. domobranskem polku v Mariboru je dne 14. t. m. pobegnil. Doma je v Lahoncih pri Ptuj.

Dobili so jih tatove, ki so dne 25. marca t. l. v Švičini vlomili v hišo gospe Terezije Müller ter odnesli pohištvo, iz kleti

Govor poslanca Žičkarja.

(Govor)

Dne 20. sušca je v razpravi o srednjih šolah prišel na vrsto posl. Žičkar, ki je v uvodu svojega govora odgovarjal na prejšnje ugovore glede verskih vaj na srednjih šolah. Rekel je:

Verske vaje.

Jaz res ne vem, zakaj se more katoliški mož jeziti, ako vsled dovoljenja naučne uprave katoliški dijaki vsaj na nekaterih srednjih šolah slišijo o veliki noči nekaj premišljevanj o verskih resnicah. Pričakovali bi, da bodo katoliški poslanci hvalo izrekli gosp. naučnemu ministru, ne pa grajali, da krši zakone.

Ugovarja se namreč, da zgubé dijaki nekaj počitnic, ako se morajo udeleževati verskih vaj. Jaz pa sodim, da so te vaje duševno razvedrilo, ki dijakom gotovo ne škodi. Pobožnost je za vse koristna, ker ima obljube časnega in večnega življenja. In ta pobožnost gotovo tudi dijakom ne škodi, v času, ko celo učenci nižjih razredov govore o samomoru in se merijo v dvobojih iz ljubosumnosti. Jaz torej res ne vem, zakaj se nekateri upirajo verskim nagibom za mladino.

Eden poljskih poslancev je že obširno govoril o tem, naj bi se tudi iz veronauka izpraševalo pri maturi. Jaz le dostavim, da bi bilo to res potrebno iz teh-le vzrokov:

Naučna uprava priznava veronauku prednost, zato je veronauk tudi na prvem mestu v izpričevalu. Pri maturi pa odpade veronauk, kakor da bi bil nepotreben. Zato učenci zgube spoštovanje do tega predmeta. Pa tudi že v višjih razredih na gimnaziji se ga ne uče vstrajno, češ: Čemu bi se učil veronauka, saj odpade pri maturi. Vsled tega pa tudi veroučitelj pri učencih nima onega ugleda in spoštovanja, ki ga zasluži.

Učenci morali bi v osmi šoli veronauk ponoviti, ker večkrat ravno najvažnejše pozabijo. Res, da je veronauk na višji gimnaziji jako obsežen in učenci bi morali porabiti mnogo časa, da se pripravijo za maturo. Sicer je bilo to v prejšnjih časih mogoče, in bi tudi sedaj ne bilo nemogoče. Vendar pa naj bi se matura iz veronauka učencem kolikor mogoče olajšala, kakor je to omenil že poljski govornik. Spretni veroučitelji naj bi sestavili posebno knjigo za maturo iz veronauka. Ta knjiga naj bi obsežala najvažnejše in najpotrebnejše. Zato priporočam učnemu ministerstvu, naj o tej stvari premišlja.

Celjsko vprašanje.

Sedaj pa moram govoriti še o celjskem vprašanju, akoravno se je že včeraj tovariš vitez Berks pečal s tem vprašanjem.

Visoka zbornica! Dne 24. svečana je g. min. predsednik poslancem polagal na srce, naj se poslužujejo svojih pravic za blagor skupne domovine.

Te besede veljajo tudi nam slovenskim poslancem. Zato se hočemo posluževati svojih poslanskih pravic slovenskega naroda, ki jih že ima ali zahteva. Žal, da imamo Slovenci ravno v šolah tako malo pravic. Tiste tožbe, katere je bivši štajerski posl. Miha

Herman že 16. sušca 1863 v dežel. zboru navajal glede slovenščine v spodnještajerskih šolah in uradih, moramo še danes ponavljati.

Da, jaz trdim, da je v tem oziru v ljudskih šolah še slabše, kakor je bilo pred skoraj 40. leti. (Pritrjevanje). Tedaj je mogel poslanec nemškega rodu brez ugovora trditi: V slovenskem delu Štajerske ni nobene nemške šole, v kateri bi se ne učilo slovenski.

Kako pa je danes? Slovenski otroci se morajo učiti nemščine, da bi tako pozabili in zatajili svoj materni jezik. In kako je v srednjih šolah?

Po zadnjem ljudskem štetju l. 1900 je na Štajerskem poleg 902.424 Nemcev 409.449 Slovencev, torej skoraj tretjina. Na vsem Štajerskem je 9 gimnazij in 3 realke, ki pa so vse nemške. Slovenci bi morali imeti 3 gimnazije in eno realko. Na Spodnjem Štajerskem je okoli 40.000 Nemcev, in ti imajo 3 nemške popolne gimnazije in 1 nemško višjo realko. Kaj pa imamo mi Slovenci? Od l. 1890 nemško slovenske vsoporednice na nemški gimnaziji v Mariboru in l. 1895 smo dobili nemško-slovensko nižjo gimnazijo v Celju. L. 1897 pa je slučajna večina v zbornici črtala iz proračuna izdatke za to celjsko nižjo gimnazijo.

Ker pa je ta šola dobro obiskana in so tudi učni vspehi povoljni, zato tudi učna uprava ni mogla biti tako neusmiljena do slovenskih učencev in starišev, da bi brez vzroka zaprla to šolo. Pripomnim pa, da se na tej nižji gimnaziji, kakor na vsoporednicah v Mariboru, poleg slovenščine poučujejo v slovenskem jeziku: veronauk, latinščina in matematika; vsi drugi predmetje se poučujejo v nemščini.

Naučna uprava je sama uvidela potrebo te šole. Ako ima 9500 Nemcev v tem kraju popolno nemško gimnazijo, se gotovo spodobi, da ima 185.000 Slovencev vsaj to — rekel bi — beraško nemško-slovensko nižjo gimnazijo.

Celje je vendar središče za prebivalstvo celjskega in brežiškega okrajnega glavarstva, deloma za slovenjegraški in ptujski okraj. Vlada tudi vé, da se srednje šole ne ustanovljajo le za mesta, ampak tudi za kmečko prebivalstvo. (Pritrjevanje.)

Vprašam Vas, ali ni za srednjo šolo pripravno le mesto, koder so razni uradi? In v Celju so okrajno glavarstvo, okrožno in okrajno sodišče, davčni, zemljeknjižni in rudarski urad. V Celju se stekajo ceste iz Trsta in Dunaja, iz Št. Jurja in Laškega; v Celje vodijo železnice od Zidanega mosta, Poličan in Slov. Gradca. In tako je mogoče, da po teh železnicah vsak dan okoli 40 učencev prihaja v Celje in se vrača zvečer. Tako je tudi mogoče, da stariši večkrat obiskujejo sinove in jim prinašajo živež.

Govorilo se je, naj bi se ta šola premestila v Žalec ali Št. Jurje. Opozarjam, da je Žalec oddaljen od središča 9 kilometrov in Št. Jurje 11. Nihče torej ne more resno misliti, da bi se srednja šola ustanovila v teh dveh krajih. Stariši nimajo nobenih olajšav, ako se nižja gimnazija umakne iz Celja.

Kje pa tudi dobite stanovanja v Žalcu ali Št. Jurju za učitelje in učence? Naučna uprava torej ni mogla poslušati onih, ki svetujejo, naj se gimnazija premesti v Žalec, Št. Jurje ali celo v Brežice. Občinski zastop v Žalcu je v seji dne 7. svečana 1902 sam odločno ugovarjal, da mora gimnazija ostati v Celju, kjer je središče slovenskega prebivalstva. Vlada je torej imela važne vzroke, da je gimnazijo pustila v Celju.

Še nekaj moram omečiti, o čemer je že včeraj tudi g. vitez Berks govoril. Ta nemško-slovenska nižja gimnazija v Celju ima jako slabe šolske prostore. Poslopje tudi ni bilo zidano za šolo. V teh dveh hišah, v katerih je gimnazija, stanujejo tudi druge stranke, ki imajo z učenci in profesorji isti vhod. Stopnjice so ozke in strme, hodniki temni, šolske sobe pretesne, pri hiši ni vrta ne dvorišča. Te in še druge napake, kakor smrad, pač pričajo, da poslopje ni primerno za šolo.

In vendar je ta gimnazija vedno dobro obiskana. V lanskem šolskem letu je bilo v prvem razredu 57, v drugem 36, v tretjem 31 in v četrtem 27 učencev, skupaj torej 151.

Začetkom tekočega šolskega leta je bilo v prvem razredu 67, v drugem 37, v tretjem 35 in v četrtem 25, skupaj torej 164 učencev. Polovica učencev 4. razreda je n. pr. l. 1900 vstopila na nemško višjo gimnazijo v Celju, drugi so šli v Ljubljano, Kranj in Maribor. Od 12 učencev, ki so ostali v Celju, je eden peti gimnazijski razred dovršil z odliko, deset s povoljnim vspehom in le eden slabo. Ravno tako so se učenci lani razdelili.

Kaj pa to dokazuje? In ozirom na vse to, kar sem že omenil, je treba gimnazijo razširiti in ji preskrbeti primerne šolske prostore. In kaj se zgodi? Gospod grof Stürgkh predlaga, naj se ta gimnazija opusti in premesti v Maribor.

Vprašam Vas sedaj, ali je umesten tak predlog in opravičen? Kaj stori dež. šolski svet, ako se prepriča, da je kje pretesno šolsko poslopje, nezdravo ali neprimerno? Ali morda šolo zapre? Ne! Dež. šol. svet ukaže, da je treba zgraditi novo šolsko poslopje. Ako se šolska občina brani, naroči se okr. glavarstvu, da na stroške šolske občine zgradi novo šolo. To se je zgodilo na Štajerskem. To bi bil moral tudi poročevalc grof Stürgkh storiti, ko bi bil nepristransk. On bi moral predlagati:

Ker se je pokazalo, da so nemško-slovenski razredi nižje gimnazije v Celju potrebni; ker ima 9500 Nemcev v celjskem, brežiškem, slovenjegraškem in ptujskem okr. glavarstvu popolno nemško gimnazijo v Celju: ker so učni uspehi na tej nižji gimnaziji povoljni; ker so prostori za ta zavod nezadostni, in ker 185.000 Slovencev okoli Celja nima nobene srednje šole, zato nasvetujem: C. kr. vlada mora za to gimnazijo preskrbeti ne ve primerne prostore ter gimnazijo razširiti. (Tako je!)

To bi bilo logično, ako upoštevamo vse razmere. (Pritrjevanje.) Toda poročevalca je podpiral, kar se nam čudno zdi, gospod

naučni minister. Rekel je, da hoče razmišljati o resoluciji, ako obvelja v zbornici. O čem pa naj premišlja? Ali o tem, če je ta šola dobra? To mora že vedeti! Navzlic vsem oviram se je dobro obnesla. Ali naj premišlja, če je ta šola potrebna? Ako bođe g. minister o tem premišljal, se bođe prepričal, da je v Celju potrebna popolna slovensko-nemška gimnazija. Dalje se bođe gošpod minister prepričal, da je brez odloga treba za to gimnazijo preskrbeti primerno poslopje. Gospod minister bi moral takoj izjaviti, da se gimnazija ne premesti v Maribor. On bi moral reči, da je največja krivica in neusmiljeno, ako se hoče poštenim in zvestim Slovincem uzeti še ta drobtina, ki so si jo z veliko težavo priborili.

To vse že vé gospod naučni minister in ni mu treba šele premišljati, kaj naj stori. Saj je nedavno rekel tukaj v zbornici: Slovinci so nadarjen narod, in ker plačujejo tudi za mnoge nemške šole, zato imajo pravico, da se jim pusté vsaj ti beraški nemško-slovenski razredi v Celju.

Le človek brez srca za pravico more zahtevati, naj se Slovincem uzame ta zavod ter mnogim zapro vrata do šole. (Odobranje.)

Nekdo je rekel v odseku: Pa si naj Slovinci sami ustanove zasebno gimnazijo v Celju, ako vlada sedanjó premesti v Maribor.

Ta je lepa! Te besede so naravnost nepremišljene, ako ne hudobne.

Mi štajerski Slovinci že desetletja plačujemo za tri nemške gimnazije: v Celju, Mariboru in Ptuju, in za nemško realko v Mariboru. Na 10.000 Nemcev pride ena srednja šola, in na 200.000 Slovencev ena beraška nemško-slovenska nižja gimnazija. Sedaj pa naj mi, ki za nemške šole dovolj plačujemo, še sami plačujemo za gimnazijo v Celju, katero nam vlada mora itak sama dati.

Drugi pravijo: S to gimnazijo se je le poskusilo. Ker pa se ni obnesla, zato proč z njo!

Le počasi, to ne velja! Kakor sem že dokazal, ta gimnazija dobro napreduje, zato mora ostati, in sicer v Celju.

Nekdo je tudi rekel, da hočejo Nemci ustreči Slovincem, ako jim dovolijo samostojno nižjo gimnazijo v Mariboru. Hvala lepa za tako darilo! Torej gimnazijo v Celju nam hočete vzeti ter dati drugo v Mariboru 67 kilometrov daleč skoraj ob jezikovni meji.

Dalje tudi ni res, da je Maribor slovensko središče kakor Celje. Le poglejte na zemljevid. Sicer pa pustite Maribor, kakor je. Saj bi tudi v Celju bili zadovoljni z vsoprednicami. Ker pa je že samostojna nižja gimnazija, zato ne žalite in ne oškodujte Slovencev.

Slišal sem tudi tolažbo: »Saj Stürgkhova resolucija nima nobenega pomena, vlada je ne bođe izvršila«.

Tako?! Zakaj pa jo je grof Stürgkh spravil na dan? Zakaj je bilo toliko truda, da je obveljala v odseku? Zakaj pa tirate Slovence, ki so bili vedno zmerni v svojih zahtevah, v tako sitne razmere? Mi že vemo, zakaj, zato pa se tudi branimo. Eden nemških poslancev je rekel v odseku, da mora ta gimnazija iz Celja, ker tako zahteva narodna čast nemška. Tako je čisto kulturno vprašanje postalo politično.

Najlepše pa je, kar je neki nemško-nacionalni poslanec rekel v odseku, da je namreč sploh proti vsaki šoli, ki ni nemška, ker drugače ni mogoč nemški državni jezik ter enotnost in moč države.

No, ta gospod je sploh proti vsaki poljski, češki, italijanski in rusinski šoli. Sicer pa moč države ni odvisna od nemškega državnega jezika. Saj smo nedavno čuli, da tisti kličejo „hoch Hohenzollern“ ki zahtevajo nemški državni jezik. Zato je bosa, da nemški jezik veže in vzdržuje državo. Mi Slovani se trdno držimo Avstrije brez nemškega državnega jezika. In kar nas veže z državo, to je ljubezen do vladarske hiše, spoštovanje do naše sv. vere, ki nas druží s habsburškim žezlom; je tudi trdno prepričanje, da bi Avstrija morala postati, ako bi je ne bilo. Nemški državni jezik bi napravil še večje prepire in zmešnjave. (Odobranje.)

Gospodom na levici pa tudi povemo zopet in zopet, da mi sami nočemo take šole, kakor nam jo vi ponujate v Mariboru. Mi hočemo take srednje šole, da so učenci popolnoma zmožni nemškega jezika, ko šolo dovrše. Mi smo zadovoljni, da se na dvojezičnih šolah v Celju in v Mariboru učenci uče tudi nemškega jezika.

V razpravi o visokih šolah je poslanec dr. Pommer trdil, da se v mariborskem semenišču predava samo slovenski in ne sliši nemška beseda. Jaz tačas dr. Pommerja nisem poslušal, sicer bi mu bil stvarno odgovoril, ker sem bil v mariborskem semenišču. Popraševal sem, kako je sedaj v Mariboru, ter sem to le zvedel: V mariborskem semenišču se predava 14 ur v slovenskem jeziku na teden in 17 ur v nemškem, v latinskem 34 ur. Tako je, gospod dr. Pommer!

Torej, če premestite gimnazijo iz Celja v Maribor, kakor hoče grof Stürgkh, ali mislite, da se bođe okoli 40 učencev morda vsak dan 67 kilometrov vozilo v Maribor in zopet nazaj! Zato mislim, da noben razsoden človek ne bođe glasoval za Stürgkhovo resolucijo, ker bi ljudstvo in država imeli le nove stroške. (Odobranje.)

Vprašanje je torej tudi velikega gospodarskega pomena. Ako ima vsak učenec v Mariboru na mesec le 10 K več stroškov, znaša to za 150 učencev na leto 15.000 K samo za vožnjo od Celja do Maribora. Stroškov za stariše še ne štejem.

In Vi še trdite, da je vse eno, ali je gimnazija v Celju ali v Mariboru. Kdo pa našemu revnemu ljudstvu stroške povrne?

Že iz teh razlogov mora vsakdo, ali je antisemit, liberalec ali Vsenemec, glasovati proti Stürgkhovi resoluciji. (Tako je!)

Vprašam pa Vas: Komu pa vstrežete, če gimnazijo premestite iz Celja v Maribor? Slovincem gotovo ne! Morda celjskim Nemcem? Nemški trgovci in obrtniki v Celju gotovo ne bođe veseli, če pride gimnazija v Maribor. Saj je naš tovariš, gospod Robič, v odseku nemške poslance klical za priče, da celjski Nemci sami ne žele, naj se gimnazija umakne iz Celja. To je bilo v časnikih in celjski Nemci niso ugovarjali. Zato, gospodje, ne boste vstregli celjskim Nemcem, ako glasujete za resolucijo.

Človek bi mislil, da bođe ravno napredne stranke Slovincem privoščile več napredka in omike ter ugovarjale, ako se že obstoječa gimnazija odpravi.

Ali ravno takozvane napredne stranke hočejo gimnazijo odpraviti. To je nazadnjaštvo! Toda zajec tiči v drugem grmu! Vse te nemške napredne stranke želé, da bi čim preje vsa Štajerska bila nemška. Zato tudi s slovenskim denarjem podpirajo ponemčevalni društvi nemški „šulferajn“ in „Südmarko“ ter ustanavljajo nemške šole, v katerih se slovenski otroci ničesa ne uče,

ampak vzgajajo za odpadnike in janičarje. To je nemški napredek? (Tako je!)

Ali ni čudno, da nam hoče vzeti celjsko gimnazijo član ustavoverne stranke? Ali je v duhu ustave, da hočete nam Slovincem obstoječo gimnazijo uničiti? Kaj pa pravi § 19. ustave? Čitajte in premišlujte!

Na Štajerskem bivata dva naroda. Torej imamo že po § 19. pravico do šol s slovenskim učnim jezikom. In sedaj pride zagovornik ustave in nam v imenu ustave hoče uničiti mali šolski zavod. Ali je ustava samo za Nemce? (Odobranje.)

Čudil pa sem se tudi zastopniku socialnih demokratov v proračunskem odseku. Socialni demokratje imajo najlepšo priliko, da glede šol izvršujejo svoj program. Gospod Pernerstorfer je rekel v odseku: Po našem programu ima vsak narod pravico do svojih šol. Tudi Slovinci so spoznali, da potrebujejo takih šol. Zato se Slovincem ne čudim, da zahtevajo v Celju tako šolo.

Človek bi pričakoval, da bođe rekel: »Zato glasujem, da nemško-slovenska gimnazija ostane v Celju!! In vendar, kaj je storil g. Pernerstorfer? Rekel je: Jaz glasujem za Stürgkhovo resolucijo — torej proti skromni slovenski zahtevi. Ali je to logično? Tega jaz ne razumem in drugi morda tudi ne. Zato upam, da bođe Pernerstorferjevi tovariši bolje tolmačili svoj program, kakor on v odseku.

V teku razprave so tudi krščansko pravičnost klicali na pomoč. V imenu te pravičnosti se tudi jaz obračam na vse stranke, ki stoje na verskem stališču. Saj pravi naša vera: »Vse, kar hočete, da vam drugi store, tudi vi njim storite, in česar nočete, da vam drugi ne store, tudi vi njim ne storite.« Torej ne delajte krivice malemu narodu slovenskemu.

Ob času, ko je celjsko vprašanje vzdigovalo toliko prahu, so nemški volivci od svojega poslanca zahtevali, naj se opraviči zaradi svojega glasovanja ter pojasni to vprašanje. Bilo je navzočih do 800 volivcev nemške narodnosti. Poslanec je rekel: »V Celju so štirje nemško-slovenski razredi za tamojnje Slovence. Ker je to v redu in pravično, sem glasoval za gimnazijo. Le malo je, kar smo Slovincem privolili.«

In kaj so storili volivci? Nemški možje so klicali: »Ubogi Slovinci!« Poslancu pa so soglasno izrekli zaupanje.

In v današnjem „Vaterlandu“ sem čital: »Katoliški centrum je včeraj z večino glasoval za češko tehniko v Brnu, in sicer iz treh razlogov: Prvič se ne morejo odreči državni prispevki za šolo, ki že tri leta obstoji; drugič bi Čehe razdražili, ko bi šolo odpravili, in kdo vé, kaj bi se potem zgodilo; tretjič se ne spodobí za konservativno stranko, da bi kaki narodnosti odrekli potrebne šole, marveč mora pospeševati omiko tudi drugih narodov.«

Vse to velja tudi v celjskem vprašanju za Slovence. Celjska gimnazija je še starejša od češke tehnike v Brnu; torej se ne sme kar nenadoma opustiti. Ako so torej gospodje nemški konservativci glasovali za češko tehniko, morajo tudi za slovensko nižjo šolo. (Pohvala.)

Slovenski poslanci bomo torej poslušali gosp. ministerskega predsednika ter branili pravice slovenskega naroda. Zato prosim vse tiste poslance, ki še niso zatajili krščanske pravičnosti in žele mir in spravo med avstrijskimi narodi, naj glasujejo proti nesrečni resoluciji grofa Stürgkha. (Živahna pohvala. Govorniku mnogi čestitajo.)

pa vino. Storilci so Franc Pečenik, Alojzija Pečenik, Karl Hašovec in Ana Haring.

V Ptujju je bil dne 14. t. m. shod, na katerem sta dva pregledovalca mestnega gospodarstva in premoženja poročala, kaj sta pri pregledovanju vse opazila. Župan Ornik ni bil navzoč. Izreklo se mu je sicer zupanje, a ne več enoglasno. Tudi Ornik se bo moral počasi prepričati, da je vse na svetu minljivo.

Kopališče na Dobrni. Deželni odbor štajerski je imenoval ravnateljem in kopaliskim zdravnikom dobrnskega kopališča g. dr. Arturja Hibaum iz Gradca.

Pridobinski davek. Mariborsko okr. glavarstvo razglša: V smislu določil § 58 zakona z dne 25. oktobra 1896 držav. zak. št. 220 in člena 38 št. 4 izvršilnega predpisa I. zadevajočega občno pridobnino se razglša, da so pridobinski vpisniki obsezajoči vse pripadnike posameznih davčnih družb v dobi od 15. do 29. aprila 1902, med predpisanimi uradnimi urami od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne v davčnega referata pisarni (I. nadstropje prva steklena vrata na levo) tega c. kr. okrajnega glavarstva na vpogled davčnim zavezanecem, kateri se kot taki, ako niso v davčnem referatu osebno znani, legitimirajo, odprti. Pod enakimi pogoji je vpogled tudi tistim davčnim zavezanecem privoljen, kateri še niso v nobeno davčno družbo uvrščeni. Za napravo predpisov in izpisov se ne smejo pridobinski vpisniki vporabiti; temu nasproti se pa posnetki iz taistih, ako niso drugi davčni zavezanci v pravo vpogleda zadržani, privoljeni. Vsaka zloraba pridobinskih vpisnikov zasledovala se bode po določilih § 246 navedenega zakona.

Za slovensko gimnazijo v Celju. Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov s sedežem v Celju je pri seji dne 12. aprila sklenilo sledečo resolucijo: Društvo se soglasno pridruži resoluciji sprejeti na zaupnem shodu dne 10. t. m. v »Narodnem domu« in sicer z ozirom na to, da je ravno pri navedenem društvu mnogo družinskih očetov z ne posebno dobrim gmotnim stanjem, za katere bi bila gimnazija, ako se premesti iz Celja na deželo, izgubljena, ker bi morali, ali svoje otroke pošiljati v nemško gimnazijo, ali z mnogimi stroški v druge kraje, ali pa bi bilo sploh nemogoče, otrokom pridobiti višjo naobrazbo.

Nasledki prehlajenja. Iz Celja nam pišejo: Nekega narednika gospa v Celju kovala je svojega 6 mesecev starega, popolnoma zdravega otroka v sobi pri odprtem oknu, ter pustila, da je veter čez mokrega otroka pihal. Kmalu na to začela je otroka zvijati in lomiti božjast; udje so se mu čisto zvezirili, telo pohabilo in še-le v šestih tednih je smrt otroka rešila njegovih muk.

V Središču je umrl nenadoma v 56 letu svojega skrbnega življenja občne priljubljen gospod Mihael Kočevar, usnjarski mojster in tržan. Pokojnik bil je pošten značaj, blaga duša in zvest narodnjak. Naj v miru počiva!

Dovoljena rudosledba. C. kr. okrožni rudarski urad v Celju je premilostljivemu knezu in škofu dr. Antonu Bonaventuri Jeglič po gozdarju Francu di Centa dovolil, da sme v političnem okraju celjskem kronovine Štajerske v smislu določb splošnega rudarskega zakona z dne 25. maja 1854 za dobo enega leta, t. j. do vštetelega 27. marca 1903 rudo slediti.

Umrl je v nedeljo pri Sv. Benediktu v Slov. goricah pri svojih starih Lovro Fekonja, bivši gimnazijec in semeniščan v 23 letu. Huda bolezen na očeh ga je prisilila zapustiti šole. Zadnji čas pa je vstopil kot davčni praktikant v službo pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Vrlo krščanskih, narodnih in premožnih starišev sin je bil izredno pobožen in ponižen. Naj počiva v miru!

Iz Hardeka pri Ormožu. Umrla je po dolgi, mučni bolezni dne 11. t. m. gospa Ivana Francki, stara 70 let. Bila je pridna gospa za reveže in rokodelce. Sprevod je bil

v nedeljo, 13. t. m. ob 5. uri popoldne. Naj v miru počiva!

Kako se skrbi za slovenske in nemške šole na Štajerskem. V Feldbachu, v tem srednještajerskem mestecu, so dobili že pred 10 leti poleg petrazredne deške, tudi petrazredno dekliško šolo. Sedaj pa je izdan ukaz naučnega ministra, s katerim se dekliška šola razpušča, ker ji primanjkuje učenk. Združila se bo z deško šolo, pa še bodo razredi vedno na pol prazni. Na Sp. Štajerskem pa morajo imeti vkljub prošnjam in pritožbam razredi čez 100, da, do 150 učencev.

Bizeljske novice. Na belo nedeljo, t. j. 6. t. m. smo imeli pri nas na Bizeljskem lepo slovesnost za našo mladino, ki je šla k prvemu sv. obhajilu. Gospod župnik in gospod kapelan sta šla do šole po svoje mlade ovčice in sta jih slovesno v procesiji med veselimi zvonjenjem zvonov in streljanjem topov pripeljala v cerkev. Potem v cerkvi so jih gospod kapelan peljali h krstnemu kamnu, kjer so ponovili z njimi krstno obljubo. Potem je bila slovesna peta sveta maša, in po mašnikovem obhajilu so bili obhajani prvobohajanci. Bila je tudi pridiga pred obhajilom in po obhajilu za obhajance, da se je marsikateremu otroku in staršem zalesketala solza v obeh. — Pri vojaškem naboru so letos potrdili iz bizeljske občine 35 fantov, kateri že željno pričakujejo meseca oktobra, ko bodo dali bele pozivnice in lepe pusejce za klobuk. Želimo srečo. — Vreme je do sedaj pri nas jako ugodno. Zato pa vse mrgoli delavcev po vinogradih, ki se trudijo za vinsko zlahtno kapljico. Pri delu pa pevajo tisto prekrasno pesmico, katero so rajni škof Slomšek ravno tukaj spisali, ki se glasi: En hribček bom kupil, Bom trsje sadil itd.

Cerkvene stvari.

Prem. knez in škof bodo v nedeljo, dne 20. t. m. v Št. Petru pri Mariboru slovesno blagoslovili podobo sv. Družine.

Mili darovi za družbo vednega čiščenja. Sv. Benedikt v Slov. gor. 24 K 42 v, Sv. Marjeta na Pesnici 50 K, Sv. Martin pri Slov. gradu 30 K, Širje 12 K 40 v, Pameče 50 K, Dramlje 13 K 70 v, Fram 10 K, Sv. Jurij na juž. žel. 32 K, Čadram 20 K, E. in M. Rožer 4 K, Sv. Hema 24 K.

Birmovanje se bo letos vršilo v rogački dekaniji: Dne 8. maja v Kostrivnici, 9. v Št. Petru v Medvedovem selu, 10. pri Sv. Emi, 11. pri Sv. Križu tik Slatine, 12. v Rogatecu, 13. v Št. Florijanu pod Bočem, 14. v Žetalah, 15. v Stopercah. — V jareninski dekaniji: Dne 19. maja v Jarenini, 20. v Št. Jakobu v Slov. gor., 22. v Svičini, 27. v Št. Juriju na Pesnici, 28. v Spodnji Kungoti, dne 1. junija v Št. Ilju v Slov. gor.

Šmarnice. V Novem mestu v tiskarni J. Krajčevih naslednikov so ravnokar izšle »Šmarnice«. Premišljevanja o srcu Marijinem. Po o. Hattlerju T. I. napisal o. Ladislav Hrovat, frančiškan.

Misijon visoko vrh gora. Pri več župnijah starotrške dekanije se je lani in tudi že letos obhajal sv. misijon. V teku letošnjega poletja se bo obhajal sv. misijon gotovo najvišje ne samo v naši škofiji, ampak sploh na Slovenskem, namreč na 1700 m visokej gori sv. Uršule, podružnice starotrške na Štajersko-koroški meji. Meja gre ravno čez cerkev. Pri velikih cerkv. vratih stojiš na Koroškem in ako prideš do velikega oltarja sv. Uršule, si že na Štajerskem. Letos se obhaja namreč 300-letnica, odkar je bila cerkev po rajnem slovečem ljubljanskem knezoškofu Tomažu Hren (Chrön) posvečena. Gotovo bode tudi takrat na stotine romarjev na tej sloveči gori s krasnim razgledom, da ga nikdo ne pozabi, kdor je enkrat gori bil.

Društvena poročila.

Gledališko predstavo v Mariboru v Narodnem domu priredi v nedeljo 20. t. m. bralno in pevsko društvo »Maribor«. Uprizori se šaloigra »Martin Smola«. Ker je

vstopnina jako nizka, upamo, da pride veliko občinstva gledat, kako smolo ima Martin. Zatoraj na svidenje Slovenci iz Maribora in okolice v nedeljo v Narodnem domu!

Cecilijansko društvo za lavantinsko škofijo bo imelo prihodnji četrtek, dne 24. t. m., v prostorih »Katol. delavskega društva« izvanreden občni zbor; začetek ob 11. uri predpoldne. Na dnevnem redu bo pogovor o nadaljnjem delovanju na podlagi spremenjenih društvenih pravil.

Dijaški kuhinji v Ptujju so darovali p. n. dobrotniki: Št. Lorenc 10 K; Osenjak Mart., župnik pri sv. Petru v Radgoni 10 K; Neimenovan (I. S.) 9 K; Posojilnica v Brezicah 10 K; P. Paul v Ptujju 5 K; Posojilnica v Ptujju 200 K; Očgerl I., župnik pri Sv. Andražu v Slov. goricah 4 K; Zorko Melh., kaplan pri Sv. Marjeti niže Ptujja 7 K in Črnko Marko, župnik v Sevnici 20 K. — Mesečni doneski se izkažejo koncem šolskega tečaja. — Prisrčna hvala vsem blagim p. n. podpornikom!

Katoliško delavsko društvo v Lan-kovici se prisrčno zahvaljuje vsem dobrotnikom v Žičah in Konjicah, kateri so nam darovali 16 K 50 v za zidanje katoliškega doma. Bog povrni! — Fr. Babič, načelnik.

Iz drugih krajev.

Tržaškim škofom je imenovan monsignor dr. Fr. Nagl, ravnatelj zavoda dell Anima v Rimu. Rodom je Nižje-Avstrijec.

V Novem mestu je umrl dne 14. t. m. frančiškan o. Ladislav Hrovat, bivši c. kr. ginazijski profesor. Svetila mu večna luč!

Umor ruskega ministra. Minister notranjih del, Sipjagin, je bil dne 15. aprila popoldne na stopnišču palače državnega sveta v Petrogradu ustreljen in je uro pozneje umrl. Morilec se ni čisto nič ustavljal, ko so ga prijeli, nego je izpovedal, da se zove Bolšanov, in da je izvršil umor, ker je bil lani kot dijak kijevskega vseučilišča povodom takratnih dijaških nemirov kaznovan. Hoteč se maščevati, je oblekel oficirsko uniformo in dejal, da ima ministru vročiti neko pismo velikega kneza Sergeja. Ko je minister vzel pismo, je Bolšanov petkrat ustrelil in sta dve krogli zadeli ministra v prsi.

Koliko se pridobi zlata? Predlansko leto pridobilo se je vsega zlata v vrednosti od 313 milijonov dolarjev, ter se je v zavezniških državah pridobitev zlata pomnožila za 7 milijonov, v Kanadi za 4 milij., v Avstriji za 16 milijonov, a v Indiji za pol milijonov dolarjev. — V Južni Afriki se je vsled vojne z Angleži zmanjšalo pridobivanje zlata za 7 in pol milijonov dolarjev ter se zmanjšuje še nadalje.

Otrok z dvema glavama. V Kanakee Illinois v Ameriki je bil rojen otrok z dvema glavama. Druga glava mu je nekako za tretjino manjša in je zraščena zadaj za normalno glavo. Dasi ima ista lepo obliko, vendar niso obrazne poteze na njih do cela razvite. Poklicani zdravnik je mnenja, da je mogoče izrastek še odstraniti, dasi morajo preteči preje trije meseci, predno more pričeti z operacijo, ki se pa kdaj pozneje morda ne bi povoljno iztekla. Otrok je sicer popolnoma zdrav.

Mrtvega so našli pri prevozu čez Savo pri Jesenicah na Dolenjskem nekega moža, pri katerem je bil domovinski list občine Zabukovje na Štajerskem na ime Jakob Suhodolčan, in živinski list občine Št. Jurij na ime Jak. Mikola.

Katoliški dijaki in sv. oče. Petero katoliških nemških vseučiliščnih društev dunajskega vseučilišča je sv. očetu po posredovanju prof. Cassetta poslalo svoje čestitke k jubileju. Sv. oče je dejal, da se bode katoliškemu dijaku zahvalil z lastnoročnim pismom.

Spreten tat. Francoski poslanik v Petersburgu marki Montebello in veliki knez Vladimir sta se nedavno pogovarjala

o prekanjenih pariških tatovih. Knez je ponudil stavo, da se tudi v Petersburgu najde talent, ki bo poslanika pri največji paznosti okradel. Drugi dan je priredil knez veliko pojedino, h kateri je povabil poslanika; obenem pa je poslal k policiji po «najboljšega» žepnega tatu, ki so ga baš imeli v zaporu. Preoblečejo ga v livrejo ter mu obljubi knez svobodo, ako okrade poslanika prav spretno. Poslanika pa še vpraša knez, kaj ima vrednostnega pri sebi in naj na svojo zlato uro posebno pazi. Že med obedom vpraša knez poslanika, koliko je ura, na kar ta poseže v žep ter izvleče — repo na verižici. Brž poseže v drugi žep, pa tudi tukaj ni zlate tobačnice. Vrh tega sta mu manjkala s prstov dva prstana. Knez pokliče navideznega služabnika, naj vrne poslaniku izmuznjene stvari. Toda kako se začudi, ko «umetnik» pokaže dve zlati ure, več prstanov in drugih dragocenosti, ki jih je izmaknil knezu. Izpustil so ga na svobodo, a knez mu je priporočal, naj ga ne prevzija več le njegova «umetnost».

Roman reveža. Kot krepak mož je šel Ivan Kučar v Kajro, kot slepec se je povrnil domov. Pri eksploziji dinamita je zgubil roki in oči. Neki odvetnik se je zanj zavzel in revnemu Kučaru se je pripoznala odškodnina. Požrtvovalen prijatelj se mu je ponudil, da stori korake, ki so potrebni, da se mu odškodnina izplača. Kučar mu je podpisal neki papir in njegov požrtvovalni prijatelj je prišel nazaj z veselo vestjo, da je dobil 5000 frankov odškodnine. Kučar mu je hvaležno odšel za trud 100 gld. Njegov požrtvovalni prijatelj pa je sedaj nakrat pričel veselo živeti in poplačal je vse dolgove. Nekaterim je vsled tega postal sumljiv in doznali so, da je ta požrtvovalni prijatelj slepega reveža, Pavel Kvaternik iz Meje, dobil za Kučara odškodnine 50.000 frankov, a izplačal mu je samo 5000 frankov, ostalo je slepemu revežu poveril. Danes so Pavla Kvaternika aretirali.

Koroška steje po zadnjem ljudskem štetju 90.497 Slovencev, 196 Čehov in

260.971 Nemcev. Znano pa je, da niso šteli Slovence in Nemce, marveč po — »občevalnem jeziku.« In kako so šteli, je znano dosti. Zato zgornje številke nikakor ne podajajo podobe pravega razmerja narodnostij. Leta 1890. so našli 254.652 Nemcev, 101.050 Slovencev in 158 Čehov.

40krat se je hotela usmrtiti. Na Dunaju se je hotela usmrtiti v četrtek vdova Holzbauer, a so jo rešili. Dognali so, da je to že njen štirideseti poskušeni samomor.

Biciklista premagala brzovlak. Na Reki sta stavila dva biciklista, da prideta hitreje v Ljubljano, kakor brzovlak. Stava se je sklenila na 1000 kron. Biciklista sta stavo dobila. Z brzovlakom se je pripeljalo tudi več radovednežev, ki so pričeli tega biciklističkega junaštva.

Otroka vrgla v vodnjak. Andrej Habor v Varsany na Ogrskem se je kregal s svojo ženo. Žena je upila, a naj je še tako upila, mož ji ni dal prav. To je ženo tako razjezilo, da je zgrabila svoja pastorka ter ju vrgla v vodnjak. Otročiča sta utonila. Nečloveško mater so zaprli.

Napaden je bil pred oltarjem. V Italiji v vasi Sappada Agordino so našli posestnika Valta obešenega pred njegovo hišo. Skoro pa so dognali, da se ni sam obesil. Bogatega Valta so zločinci zahrbtno napali

v kapelici pred oltarjem ter ga pobili na tla, potem so ga pa nesli na dom, da jim pokaže težko ranjeni Valta svoje zaklade. Pot od kapelice do njegovega doma je bila vsa okrvavljena. Potem so Valta ubili in obesili pred hišo, da bi ljudje mislili, da se je bogati starec sam obesil.

Gospodarske drobtinice.

Jajče lupine. Navadno se misli, da jajčne lupine nimajo nobene vrednosti ter se jih pomeče proč. Toda te lupine imajo v sebi veliko apna in fosfora in se jih baš zaradi tega more dobro vporabiti. Stolčiči drobno jajče lupine in jih pomešaj mej hrano živini in videl boš, da so posebno mladi živali v veliko korist. Posebno koristne so te lupine za teleta, žrebeta itd.

Svoji k svojim v Rusiji. Iz Petrograda se poroča, da je ruska vlada izdala naredbo, da morajo vsa ruska železniška društva nabavljati si potreben material samo pri domačih tvrdkah. Med domače tvrdke pa se ne računa raznih filijalnih tvornic tujih podjetnikov. Prestopki proti tej naredbi se kaznujejo z velikimi globami.

Loterijske številke.

Gradec 12. aprila: 78, 18, 86, 83, 48.

Dunaj 12. aprila: 26, 6, 19, 18, 1.

Društvena naznanila.

Dne 20. aprila: »Bral. in pev. društva »Maribor« gled. predstava »Martin Smola« v »Nar. Domu« v Mariboru. Začetek ob 8. uri zvečer.

» » » Ustanovitev »Prostovoljnega gasil. društva« v Leskovivesi pri Št. Pavlu. Zborovanje v hiši št. 13. Volitev društ. odbora.

» » » »Bral. društva v Cezanjevcih veselica v šolskem posloplju z gled. predstavo: »Ne vdajmo se!« s petjem in predavanjem. Začetek ob 4. uri pop.

» » » »Pevskega društva v Braslovčah« veselica v prostorih g. Fr. Grada ob 8. uri zvečer. Igri: »Od hiše« in »Blaznica v I. nadstrop. Petje in godba.

Dne 27. aprila: Sv. Urban pri Ptuj, osnovni zbor bral. društva. Govori g. Fr. Gomilšek.

» » » »Bral. društva pri Sv. Rupertu v Sl. gor.« veselica popol. ob 3. Petje in igri: »Kmet Herod« in »Jeza nad petelinom in kes«.

Dne 11. maja: »Dekliške zveze bral. društva pri Sv. Juriju ob Ščavnici« velika spomladanska slavnost pri podružnici Sv. Duha na Starigori.

Vsaka beseda stane 2 v.	MALA OZNANILA	Vsaka beseda stane 2 v.
Najmanjša objava 45 v.		Večkr. objava po dogovoru.
Vsaka beseda stane 2 vln.		

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravništvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Orgelj več vrst, dobro vglasbene od 20 do 40 gld. priporoča za učence organiste Martin Vračun, orglarski delavec v Zibiki, pošta Pristava (Staj.) 145 3-1

Lepa hiša s 4 sobami, z 2 kuhinjama in kletjo, gospodarsko posloplje, lep vrt, 3 orali njive in travnika, se proda za 4000 gld. na Gornji Polskavi št. 68. Ker leži hiša na glavni cesti ne daleč od cerkve, je zelo pripravna za penzionista ali obrtnika. 147 3-1

Posestvo, obstoječe iz hiše, velikega gospodarskega posloplja, 7 oralov travnika, 5 oralov gozda, 5 oralov deteljišča in 6 oralov njiv, se pod zelo ugodnimi pogoji proda. Kje? se izve pri upravništvu. 160 3-1

Hiša s 5 sobami, vrt, njiva, svinjski hlev se proda za 3200 gld. (600 gld. lahko ostane) v Studencih št. 18 pri Mariboru. 114 1-1

Lepo posestvo, (njive, travnik in log) z velikim gospodarskim poslopljem in z usnjarsko delavnico, ki je zidana par korakov od hiše in mimo koje teče potok, je na prodaj. Lega divna. Ostalo po dogovoru. Matilda Veselič, posestnica v Logaroveh pri Sv. Križu na Murskem polju. 169 2-1

Posestvo na Zgornjem Hlapju ob glavni cesti, se proda za 4200 gld. 800 gl. lahko ostane. 6 oralov je lepih, plodovitih njiv, 2 orala gozda, 1-12 orala vinograda, potem hiša, gospodarsko posloplje ter žganjarija. Valentin Purgaj v Leitersbergu pri Mariboru. 184 1-1

Posestvo, obstoječe iz nove hiše, gospodarskega posloplja, (tik hiše zelo lep in velik sadonosnik, veliki, zelo plodonosni kostanji in velike brajde) njive in trevniki v ravnem, gozd itd. se proda z nasetvo in gospodarskimi posloplji. Natančneje se izve pri lastniku Jurša Peter v Selnici ob Dravi. 169 1-1

Kupi se.

Hišo s 3 ali 4 sobami in z jedno kuhinjo, pripravno za malo trgovino, blizu kakoga mesta, ali pa med Pragarškim in Ptujem, Mariborom in Spod. Dravogradom, Špilfeldom in Radgono, ne daleč od cerkve in železniške postaje. želim kupiti. Zraven mora biti tudi vrt in mal sadonosnik. Naslov pri upravništvu. 182 3-1

Proste službe.

Kot kuharica za kako župnišče išče pridna, 38 letna, kuharica. Ponudbe na upravništvo pod št. 158. 2-1

Slikarskega učenca sprejme takoj Franc Kollar, slikarski mojster v Mariboru, Viktringhoffgase 12. 153 3-1

Prodajalec v trgovini mešanega blaga se išče. Plača po dogovoru. Oglasiti se je pri »Kmetijskem društvu pri Sv. Emi«, pošta Pristava. 162 3-1

V najem se išče.

Hišico z gostilno ali malo špecerijo išče v najem ali na račun E. G. v Dobjahofu 28, pošta Konjice. 170 1-1

VABILO

na

občni zbor

Kmetijske zadruge za Slovenjigradec in okolico s sedežem v Slov. gradci,

ki se vrši

v nedeljo, dne 4. maja 1902, ob 3. uri popoldne v prostorih zadruge v Slovenjigradcu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva. 183 2-1
2. Potrdilo letnega računa.
3. Volitev načelnštva
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob zgoraj določeni uri ne bil sklepčen, vrši se isti dan ob 5. uri popoldne z enakim dnevnim redom drug občni zbor, kateri je sklepčen pri vsakem številu.

Načelstvo.

Kmetijsko društvo na Frankolovem

ima

občni zbor

v nedeljo, dne 4. maja t. l., popoldne po večernicah v svoji pisarni s sledečim vspeedom:

1. Nagovor in poročilo načelnika.
 2. Prememba pravil.
 3. Prosti predlogi.
- K obilni vdeležbi uljudno vabi

o d b o r.

Sejem bode pri Sv. Antonu v Slov. gor. dne 28. aprila 1902.

184 2-1

Zahvala.

173 1-1

Za nebrojne dokaze ljubeznivega sočutja ob smrti mojega nepozabnega soproga, gospoda

Mihaela Kočevar

kakor tudi za toli častno spremstvo k zadnjemu počitku se ysem najiskreneje zahvaljujem.

Posebno zahvalo izrekam dragim sorodnikom za darovane krasne vence, prečastiti duhovščini, cenj. tukajšnjemu učiteljstvu, slavnim društvom, kakor: obrtni zadrugi, požarni brambi in veteranskem društvu, častitim gospodom in gopem iz Ormoža in Varaždina, za vdeležbo pri pogrebu in cenj. gg. pevcem za k srcu segajočo žalostinko.

V Središču, dne 10. aprila 1902.

Ana Kočevar,
žalujoča soproga.

Službo

občinskega tajnika, posojilničnega uradnika ali pa pri notarijatu in odvetniku išče mož, ki je napravil izpit z izvrstnim uspehom v zemljeknjigovodstvu. Naslov in spričevala pri upravnistvu.

Semena!**Semena!****Razne vrste pese (rone)**

dalje raznovrstno **semena za zelenjavo, cvetlice**, posebno pa za **detelje in trave**
vseh vrst in v najboljši kvaliteti priporoča 89 12-6

M. Berdajs,

Maribor trgovina z mešanim blagom in semenjem Maribor

Naznanilo.

Na štajerski deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru se odda s pričetkom šolskega leta 1902/3 t. j. 15. septemb. t. l. več prostih mest od dežele.

Prosilci za jedno teh prostih mest morajo imeti na Štajerskem domovinsko pravico ter starost najmanj 16 let.

Prošnje, katere se naslovijo na štajerski deželni odbor, morajo se oddati **osebno najpozneje do 15. julija t. l. ravnateljstvu deželne sadje in vinorejske šole v Mariboru.**

Prošnji mora biti priložen krstni in domovinski list, spričevalo o nastavljenju koz, zdravstveno, нравno in ubožno spričevalo.

Pridobitelji prostih mest se morajo s pravnoveljavnim reverzom zavezati, po dovršenju vinorejske šole in slučajnem dosluženju vojaške dolžnosti, tekom treh let na Štajerskem gospodarske službe opravljati ali pa za vsako izven dežele prebito leto za deželno ustanovo dvesto kron ravnateljstvu vinorejske šole plačati.

Gradec, v aprilu 1902.

177 1-1

Od deželnega odbora štajerskega.

Pri kmetijski razstavi v Riedu 1901 najvišje odlikovanje z zlato svetinjo.

Podkove za vole

patent. **Zehetbauer.**

Neobhodno potrebno za posestnike, gospodarstva, pivovarne, žganjarije itd.

Glavno zastopstvo: 455 25-12

Echinger & Fernau

DUNAJ XV, Neubaugürtel 7 in 9.

Prospekti na zahtevanje.

Novo!2-1 **Služba**

175

organista in cerkovnika

je izpraznjena pri devici **Mariji v Vurberku pri Ptuj.** Prosilci, v prvi vrsti cecilijanci, naj se oglase do konca aprila t. l. pri podpisnem cerkvenem predstojništvu v Vurberku.

30-40 drvarjev

sprejme **Sigmund Braun** v **Köflach.** Dela je do jeseni t. l.

171 2-1

Javno zahvalo

izrekam „Slaviji“ v Ljubljani za hitro in škodi primerno izplačilo odškodnine ob priliki požara pri vinogradu v Bišečkem vrhu. — **Marija Kronvogel**, veleposestnica v Črmlji.

Vizitnice

vsakojake vrste

priporoča

tiskarna sv. Cirila.

Zelite li 562 9-8

več jajec po zimi?
več in boljsega mleka?
kmalu **debele, lepe svinje?**
zdrava, dobro rejena teleta?
moč., trpež. uprežno živino?
potem primešajte h krmi

● **Barthelovo krmilno apno** ●
i: **meklar** vam ne bode žal,

Navodila razpošilja zastoj

M. Barthel & Co., Dunaj X

Prodajalnice v Mariboru:

M. Berdajs, L. H. Korošec, Franc Frangež, Josip Kavčič, S. Novak, Max Wolfram in Pahnerja sinovi.

Novo iznajdene in patentirane šolske table,

katere izdeluje **Anton Beto** na Bregu pri Celju, Štajersko, so pripoznane in potrjene od več kot 500 učiteljev, da so najboljše table do današnjega dne. — Šolske table so iz impregniranega lesa (v sapuhu kuhane), obstoječe iz dveh tabel na jednom prosto stoječem stojalu, katero se lahko razstavi. Tabli lahko prestavlja vsako najmanjše dete z jednim prstom, kakor je potrebno, n. pr. višje, nižje, naslonjene, obrnjene, obe tabli v jedno združeni. Istotako se lahko stojalo z jedno roko prestavlja na vsako potrebno mesto. Gori omenjene table so 140 cm dolge, 1 m široke, obe skupaj 2 m široki, cela višina 290 cm. Barvane s temnim lakom brez črt (črte po naročilu). Cena za ljudske šole 50 K, za višje šole 60 K na mestu Celje. Za zavoj 3 K. — Jeden poskus zadostuje, da se vsakdo prepriča o istinitosti gori navedenega. Za obilna naročila se najuljudneje priporoča gornji.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu **vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.**

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobic je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, **rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja** itd. — Lepi križci so pa **medeni ali niklasti** za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, **svetinjice** različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampiljice (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Slovenci!

darujte za

družbo Sv. Cirila in Metoda!

Razpis.

Okrožni odbor Velenje razpisuje službo

okrožnega zdravnika

s sedežem v Velenji.

Dohodki od strani dežele in okrožnih občin znašajo 1267 K; v nadalje priskrbuje stalni okrožni zdravnik zdravstveno prakso za okrajne uboge, za kar se njemu od okrajnega odbora Šoštanj 400 K plača.

K nastavi je potreba: 157 2-2

1. Avstrijsko državljanstvo;
2. Dokaz pravice izvrševati zdravniško prakso;
3. Nравnostno spričevalo; in
4. Znanost obeh deželnih jezikov.

Prošnje s potrebnimi prilogami naj se blagovolijo do 10. maja 1902 naravnost na okrožni odbor Velenje dopošiljati.

Josip Kovač l. r.
peds. namestn.

Josip Skasa l. r.
predsednik.

Češčena Marija

15 Marijnih pesmi za šmarnice za mešan zbor, solo in orglje, zložil Ign. Hladnik op. 45. Cena partit. in 4 glas. 3 K, posamezni glas 30 vin.

A V E

17 Marijnih pesmi za mešan zbor, solo in orglje; partit. 2 K., drugi natis.

Marijne pesmi

op. 15, za mešan zbor. Part. 1 K. četrti natis.
Dobe se v „Katol. Bukvarni“ v Ljubljani in pri skladatelju, Novomesto. Dolenjsko. Poština 10 vin. 156 2-2

Vabilo

k

občnemu zboru

Kozjaške posojilnice pri Sv. Križu pri Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

dne 27. aprila 1902, ob 11. uri dopoldne

v župnišču pri Sv. Križu.

Dnevni red:

1. Odobrenje računa za l. 1901. 179 1-1
2. Uporaba čistega dobička.
3. Znižanje obrestne mere za 1/2 %.
4. Izvolitev načelstva in rač. pregledov.
5. Prosto posvetovanje.

Odbor.

Oddaja šolske stavbe v Studenicah pri Poljčanah.

Odda se stavba novega šolskega poslopja v Studenicah pri Poljčanah, obsegajočega 3 učne sobe in 2 manjši sobi.

Ustmena zniževalna licitacija se vrši v nedeljo, dne 27. aprila 1902 točno ob 11. uri dopoldne v starem šolskem poslopju v Studenicah.

Stavba se odda skupaj le enem podjetniku.

Izklicna cena je 31.340 kron.

Podjetnik je obenem primoran kupiti od tukajšnjega krajnega šolskega sveta že za stavbo pripravljen les za dnevno ceno.

Stavbeni načrti, stroškovnjak, stavbeno dovoljenje in stavbeni pogoji so pri domačem gosp. nadučitelju Oton-u Vobič-u na vpogled razpoloženi.

Vsak dražbitelj mora pred pričetkom dražbe položiti varščino 10% izklicane cene.

Krajni šolski svet v Studenicah pri Poljčanah,
dne 1. aprila 1902.

Jožef Turin,

načelnik.

185 1-1

Zahvala.

Gospod dr. Chloupek, zdravnik v Ljutomeru, ozdravil mi je mojo drago ženo hude in nevarne bolezni ter jo rešil smrti. — Zahvaljujem se mu tem potom najprisrčneje za ves trud in prizadevanje ter ga priporočam vsakemu najtopleje.

Babinci pri Ljutomeru, 10. apr. 1902.

168 1-1

Jožef Serec,

gostilničar.

Živinjski sejem bode pri Sv. Juriju
v Slov. gor. dne 22. aprila 1902.

178 1-1

Občinski odbor.

Razglas.

V svrhu oddaje nove pristavbe k šolskemu poslopju v Venčeslu, vršila se bode dne 26. aprila 1902 od 9. ure dopoldne zniževalna dražba v šoli v Venčeslu.

Izklicna cena je 5600 K. Sprejemajo se tudi pismeno, z 10% jamščine opremljene ponudbe, katere se morajo najdalje do 25. aprila t. l. pri podpisnem krajnem šolskem svetu vložiti.

Stavbeni pogoji, stroškovnik in načrt so pri podpisnem načelniku v pregled na razpolago.

Krajni šolski svet v Venčeslu,
dne 10. aprila 1902.

172 1-1

Janez Šega, načelnik.

„Vzajemna zavarovalnica“

v Ljubljani Dunajska cesta št. 15 Medjatova hiša

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbi. — Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska.

Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost. 524 27

Rojaki zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Svoji k svojim.